«تعادل» روند معاملات بازار سرمایه را بررسی می‌کند

عقب‌نشینی موقت شاخص‌های بورس

روز گذشته نیز شاخص‌های بازار سرمایه در پیروی از معاملات روز قبل آن رخت سرخ بر تن کردند و با کاهش قیمت مواجه شدند. بسیاری از کارشناسان این روند بازار را طبیعی می‌دانند و عقیده دارند که پس از روزهای مثبت و سبز، شاخص‌های بازار سرمایه نیاز به استراحت دارند و این سرخ پوشی دو روزه بخشی از استراحت بازار است.

بورس تهران پس از ۸۰ روز تعطیلی بازگشایی شد و برخلاف پیش‌بینی‌ها از آن روز تا چند روز اخیر یکپارچه سبزپوش بود و شاهد رکوردشکنی در بازار بودیم. در این مدت رکورد ورود نقدینگی و شاخص کل در تاریخ بورس شکست و قیمت سهام نیز رشد بسیار خوبی داشت، این موضوع در حالی است که همچنان بخشی از بازار به واسطه خسارت‌های ناشی از جنگ رمضان متوقف است.

برخی از فعالان بازار این رشد مثبت و یکپارچه را با رشد سال ۹۹ مقایسه می‌کردند اما بررسی‌ها نشان می‌دهد که روند رشد بازار با سال ۹۹ کاملا متفاوت است. در آن زمان سهام میانگین رشد ۳۰۰ الی ۴۰۰ درصدی را تجربه کردند و این موضوع در حالی بود که از نظر ارزندگی برخی از سهام ارزندگی لازم را نداشت؛ اما در حال حاضر سهامی که ارزندگی کافی را دارند آرام آرام از کف قیمتی خود در حال رشد هستند و به صورت میانگین این رشد در محدوده ۳۰ الی ۴۰ درصدی قرار دارد. به بیان ساده اکنون شاهد رشد انفجاری و غیرمنطقی نیستیم و بازار به صورت منطقی در حال رشد و صعود است.

این روند سرخ نیست که طی روزهای گذشته تجربه شده، جزیی از روند معاملات بازار به حساب می‌آید و به نوعی برای تعدیل قیمت‌ها ضرروی است و می‌تواند در میان مدت رشد قیمت‌ها را قوت بخشد.

بازار از دریچه معاملات

در پایان دادوستدهای روز دوشنبه، شاخص کل بورس تهران با افت ۵۳ هزار و ۳۹۷ واحدی معادل ۱.۰۴ درصدی را تجربه در تراز ۵ میلیون و ۷۲ هزار واحد ایستاد. شاخص هم‌وزن نیز که نمایانگر وضعیت عمومی‌تر نمادهای بازار است، شرایط مشابهی را تجربه کرد و با افت ۱۶ هزار و ۸۷۱ واحدی، معادل ۱.۲۶ درصد کاهش، به محدوده یک میلیون و ۳۲۵ هزار واحد رسید؛ موضوعی که نشان می‌دهد فشار فروش در بخش قابل توجهی از نمادهای بازار جریان داشته است.

با وجود فضای منفی معاملات، آمارهای پایانی بازار از کاهش نسبی هیجان فروش در دقایق پایانی حکایت دارد. بر اساس داده‌های معاملاتی، تعداد نمادهای دارای صف فروش در پایان بازار به ۲۶۴ نماد رسید؛ در حالی که ۱۷۷ نماد نیز با صف خرید معاملات خود را به پایان رساندند. این ترکیب آماری نشان می‌دهد هرچند همچنان کفه عرضه در بازار سنگین‌تر بوده، اما در مقایسه با ساعات ابتدایی معاملات از شدت فشار فروش کاسته شده است.

یکی دیگر از نشانه‌های تعدیل فضای معاملاتی در پایان بازار، کاهش فاصله میان ارزش سفارش‌های خرید و فروش بود. در پایان معاملات، ارزش سفارش‌های خرید در بازار به حدود ۶ هزار و ۲۳۴ میلیارد تومان رسید، در حالی که ارزش سفارش‌های فروش در سطح ۶ هزار و ۵۷۰ میلیارد تومان قرار گرفت. نزدیک شدن این دو عدد نشان‌دهنده آن است که تقاضا در ساعات پایانی تا حدودی تقویت شده و بخشی از عرضه‌ها جذب بازار شده است.

در جریان معاملات روز اخیر نیز حجم قابل توجهی از دادوستدها در بازار سرمایه به ثبت رسید. مجموع ارزش معاملات در بخش سهام، حق تقدم و صندوق‌های سهامی از مرز ۴۵ هزار و ۹۰۷ میلیارد تومان عبور کرد که همچنان از سطح بالای گردش نقدینگی در بازار حکایت دارد. با این حال بررسی جریان پول در بازار تصویر متفاوتی را نشان می‌دهد.

بر اساس آمارها، در معاملات روز اخیر حدود ۷ هزار و ۳۳۴ میلیارد تومان خروج پول حقیقی از بازار سهام ثبت شد؛ موضوعی که بیانگر تداوم احتیاط سرمایه‌گذاران خرد در معاملات است. در مقابل، بخشی از این نقدینگی به سمت ابزارهای کم‌ریسک‌تر حرکت کرد؛ به‌طوری که صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت در همین روز بیش از یک هزار و ۶۰۳ میلیارد تومان ورود پول را تجربه کردند.

مجموع این تحولات نشان می‌دهد اگرچه بازار سهام روزی منفی را پشت سر گذاشت، اما کاهش فاصله میان تقاضا و عرضه در دقایق پایانی می‌تواند نشانه‌ای از تلاش بازار برای رسیدن به تعادل در معاملات روزهای آینده باشد؛ تعادلی که به گفته برخی تحلیلگران، تا حد زیادی به بازگشت اعتماد سرمایه‌گذاران و تقویت جریان نقدینگی در بازار بستگی خواهد داشت.

برخی از کارشناسان عقیده دارند که به واسطه تعطیلات هفته جاری و از سوی دیگر شرایط مذاکرات، همچنین افزایش نرخ در بازار پول این هفته روند بازار سهام مثبت نخواهد بود؛ اما از هفته آتی مجدد شاهد تغییر وضعیت در بازار سرمایه خواهیم بود و مجددا سبزپوشی بورس آغاز می‌شود.

دولت به دنبال تقویت بورس بدون مداخله مستقیم

روز گذشته مراسم آغاز زنگ فعالیت سرمایه در تابستان با حضور محمدرضا عارف معاون اول رییس جمهور، سیدعلی مدنی‌زاده وزیر امور اقتصادی و دارایی و حجت‌الله صیدی رییس سازمان بورس با حضور اصحاب رسانه برگزار شد.

محمدرضا عارف معاون اول رییس جمهور در جمع فعالان بازار سرمایه با اشاره به جایگاه ایران در منطقه و تحولات اخیر، اظهار کرد: جمهوری اسلامی ایران با تکیه بر ظرفیت تمدنی و تاریخی خود همچنان برادر بزرگ کشورهای منطقه است و علی‌رغم برخی رفتارهای خصمانه در مقاطع مختلف، رویکرد ایران همواره مبتنی بر تعامل، مسوولیت‌پذیری و نگاه تمدنی بوده است.

وی افزود: در جریان مذاکرات نیز به صراحت اعلام کرده بودیم که هرگونه تعرض به منافع و سرزمین ایران با پاسخ قاطع مواجه خواهد شد و جمهوری اسلامی حق مشروع دفاع از خود را محفوظ می‌داند. همان گونه که پس از جنگ تحمیلی هشت‌ساله از مشکلات عبور کردیم، امروز نیز با اتکا به ظرفیت‌های ملی از شرایط موجود عبور خواهیم کرد.

معاون اول رییس جمهور با تأکید بر ضرورت طراحی برنامه‌های اقتصادی، توسعه‌ای و فناورانه متناسب با شرایط جدید کشور گفت: با توجه به مسوولیتی که در قبال منطقه و کشورهای حوزه تمدنی ایران داریم، باید برای دوران جدید برنامه‌ریزی دقیق انجام دهیم.

عارف مهم‌ترین محور این مسیر را تقویت بخش خصوصی دانست و تصریح کرد: محور توسعه اقتصادی کشور باید بخش خصوصی باشد و دولت نقش تسهیلگر را ایفا کند. امروز اعتقاد داریم میان بخش خصوصی و حاکمیت باید نوعی هم‌ترازی و هم‌وزنی شکل بگیرد و حتی در بسیاری از موضوعات، دیدگاه نخبگان اقتصادی، اجتماعی و سیاسی باید مورد توجه ویژه قرار گیرد.

وی با اشاره به ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری موجود در کشور اظهار داشت: حداقل ۱۵۰ میلیارد دلار سرمایه در داخل کشور و در میان ایرانیان خارج از کشور وجود دارد که می‌تواند در خدمت توسعه اقتصادی قرار گیرد. سرمایه‌گذاران علاقه‌مند هستند در کشور خود سرمایه‌گذاری کنند، اما لازمه این امر ایجاد ثبات در قوانین، ثبات در تصمیم‌گیری‌ها و پرهیز از رفتارهای سلیقه‌ای است.

معاون اول رییس جمهور با بیان اینکه «سرمایه، ماهیتی فرار دارد»، خاطرنشان کرد: سرمایه به سمت محیط‌های امن حرکت می‌کند؛ بنابراین وظیفه ما ایجاد امنیت کامل برای سرمایه‌گذاری است. سرمایه‌گذار باید اطمینان داشته باشد تعهداتی که دولت و حاکمیت می‌دهند، بدون تغییر و به‌طور کامل اجرا خواهد شد.

عارف در ادامه با انتقاد از برخی تجربه‌های ناموفق گذشته در حوزه جذب سرمایه گفت: در برخی مقاطع برای جذب منابع ارزی، حساب‌های ارزی ایجاد شد اما هنگام مطالبه سپرده‌ها، بازپرداخت‌ها به ریال و با نرخ‌های دستوری انجام گرفت. چنین رفتارهایی خلاف تعهد، خلاف اخلاق و موجب کاهش اعتماد سرمایه‌گذاران است.

وی تأکید کرد: هر میثاق و تعهدی که با سرمایه‌گذار منعقد می‌شود باید محترم شمرده شود و سرمایه‌گذار باید از امنیت و ثبات کامل برخوردار باشد.

معاون اول رییس جمهور همچنین با قدردانی از مسوولان بازار سرمایه و سازمان بورس، وضعیت این بازار را مثبت ارزیابی کرد و گفت: دولت به صورت مستمر وضعیت بازار سرمایه را رصد می‌کند و برنامه حمایت از این بازار را در دستور کار دارد.

عارف افزود: باور داریم بازار سرمایه می‌تواند یکی از مهم‌ترین ابزارهای تأمین مالی و تحقق اهداف توسعه‌ای کشور باشد و امیدواریم با تقویت این بازار، مسیر سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی با شتاب بیشتری دنبال شود.

وزیر اقتصاد: سهم بازار سرمایه از اقتصاد کشور دو برابر می‌شود

سیدعلی مدنی‌زاده، وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: بازار سرمایه یکی از مهم‌ترین حوزه‌های کاری ما در وزارت اقتصاد است؛ ۹۰ درصد اقتصاد ما بانک محور بوده و برنامه ما این است که این سهم ۱۰ درصدی بورس را دو برابر کنیم نه اینکه نقش بانک را تضعیف کنیم بلکه نقش بورس را پررنگ‌تر کنیم.

وی با تاکید بر اینکه هیچگاه قصد مداخله در بازار را نداریم و بازار سرمایه باید منعکس کننده شفاف از وضعیت واقعی اقتصاد باشد اما در حمایت از زیرساخت‌ها و بستر توسعه بازار را پیگیری می‌کنیم، اظهار داشت: در هنگامی که بازار دچار آسیب جدی شود مانند حمایتی که سال گذشته در پایان جنگ ۱۲ روزه از بازار شد، صورت می‌گیرد؛ این حمایت سبب رشد بازار شد و منابعی هم که تزریق شد، برگشت.

مدنی‌زاده ادامه داد: سال گذشته سال بسیار سختی بود. دو جنگ را داشتیم اتفاقات ناگوار دی ماه رخ داد، بنگاه‌های ما به جهت انرژی وضعیت مناسبی نداشتند خشکسالی سنگینی حاکم شده بود اما به هر حال با حمایت‌هایی که از بازار شد اتفاقات خوبی رقم خورد.

وزیر اقتصاد با بیان اینکه بعد از جنگ ۱۲ روزه بازار ۱۵ درصد نزول کرد اما در دوره رونق ۴۶ درصد رشد کرد، افزود: بعد از بازگشایی اخیر هم ۳۶ درصد رشد بازار را شاهد بودیم ولی این موفقیت حاصل تلاشهای گسترده قبل از بازگشایی بود مثل ارایه انواع ابزارها و مشوق‌ها که بازار دچار افت ناگهانی نشود این حمایت‌ها به رشد خوب بازار منجر شد.

وی با ارایه آماری از عملکرد بازار سرمایه در سال گذشته اظهار داشت: پارسال ورود پول حقیقی به بازار ۱۶۹ همت بود؛ ۸۴۷ همت در طی یک سال گذشته از بازار بدهی تامین مالی شد، درآمد از سایر ابزارهای تامین مالی ۶۷۰ همت بود؛ حدود هزار همت افزایش سرمایه شرکتها اتفاق افتاد؛ ۴۳ شرکت عرضه اولیه در بازار سهام رخ داد و الان هم ۹ شرکت آماده عرضه اولیه هستند.

وی افزود: از ۱۵۲ صدور مجوز نهادهای مالی در سال گذشته به امروز به ۱۵۷ مجوز رسیده‌ایم و ارزش صندوق‌های سرمایه‌گذاری به ۳۶۰۰ همت رشد یافته است.

وزیر اقتصاد به موضوع توجه به بحث اقتصاد دیجیتال در بازار سرمایه و ورود شرکت های حوزه اقتصاد دیجیتال به بازار سرمایه اشاره کرد و گفت: به زودی چند شرکت اقتصاد دیجیتال به بازار خواهند پیوست؛ سال گذشته اصلاح ارز را داشتیم که اثرگذاری بسیار خوبی بر بازار سرمایه داشت و این انعکاس در بازار سرمایه نتیجه حذف سیاست‌های اشتباه ارزی بود.

مدنی‌زاده درباره اصلاحات اوراق دولتی گفت: در این سیستم اصلاحاتی انجام شد؛ ما تا پیش از این قیمت‌گذاری دستوری در بازار اوراق بدهی دولتی را شاهد بودیم و اوراق بدون محدودیت قیمت‌گذاری دولتی وارد باز شده و نهادهای مالی و بانک‌ها می‌توانند بدون محدودیت در این اوراق سرمایه‌گذاری کنند.

وی در خصوص برنامه‌های آتی گفت: وعده ایجاد صندوق‌های درآمد ثابت ارزی حقوق شد با توجه به تورم و نرخ‌های بهره بالایی که وجود دارد و عدم اطمینانی مردم به سیستم بانکی کشور سبب مهاجرت منابع مردم از بانک به طلا و ارز بود که سبب کاهش منابع بانک‌ها شد در کشور نرخ پس‌انداز ۳۵ درصد است اما خالص نرخ سرمایه‌گذاری منفی بود و به این معنی است که پس‌اندازهای مردم به تولید نرفته و در بازارهای موازی سرمایه‌گذاری شده است لذا صندوق‌های درآمد ثابت ارزی ابزاری برای سرمایه‌گذاری برای حفظ دارایی است سود هم به آن تعلق می‌گیرد و این پول به تولید منتقل می‌شود.

وزیر اقتصاد یادآور شد: عرضه اولیه‌ها افزایش می‌یابد صندوق تضمین با ابعاد بزرگ در بازار سرمایه با هدف صدور ضمانتنامه برای بخش تولید ایجاد می‌شود در رشد غیر تورمی هم موثر است در زمینه خصوصی‌سازی هم برنامه داریم سهام شرکت‌های دولتی که باقی مانده به بورس می‌آید اگر مجوز قانونی عرضه شرکت نفت و گاز را هم اخذ کنیم می‌تواند به توسعه بازار سهام کمک کند. برنامه بعدی ارایه توکن‌های مسکن است بسیاری از اراضی و املاک دولت توکنیزه شده و در بورس عرضه می‌شود.

مدنی‌زاده با بیان اینکه برخی قواعد و قوانین تاثیر بسزایی روی کاهش سرمایه‌گذاری داشته است، اظهار کرد: مجلس در مواد ۱۷ و ۱۸ قانون رفع موانع تولید، مانع سرمایه‌گذاری بانک‌ها شد که اقدام درستی به لحاظ بانکداری است اما لازمه اجرای آن وجود شرکت‌های بزرگ سرمایه‌گذاری است تا این خلأ را پر کنند بنابراین این قانون سبب افت سرمایه‌گذاری در کشور شده است.

وی یکی از برنامه‌های این وزارتخانه‌ها را توسعه نهادهای سرمایه‌گذاری بزرگ برای انتقال منابع بازار سرمایه به تولید برشمرد و گفت: چاره‌ای نداریم جز اینکه افق ۱۴۱۴ را برای کشور ترسیم کنیم تا ایرانی دارای تکنولوژی‌های جدید از محل سرمایه‌گذاری‌های بزرگ داشته باشیم و برای رسیدن به این هدف باید بازار سرمایه قوی داشته باشیم.

مدنی‌زاده تصریح کرد: اگر تامین مالی از طریق بازار سرمایه شکل نگیرد با این رگولاتوری سنگینی که بر بانک‌ها هست، امکان سرمایه‌گذاری بزرگ در سال‌های آتی را نخواهیم داشت؛ صحبت من به این معنا نیست که سرمایه‌گذاری تورمی داشته باشیم لذا همزمان با اجرای برنامه مهار تورم، سرمایه‌گذاری رخ خواهد داد.

تعیین تکلیف سهام عدالت در تابستان

حجت‌الله صیدی، رییس سازمان بورس و اوراق بهادار در این نشست گفت: نیاز نیست دولت به بازار سهام پول تزریق کند همین که پای شرکتها می‌ایستد بهترین حمایت از بازار است؛ رویکرد وزیر اقتصاد در حمایت از فعالان بازار ستودنی است و همچنین رییس کل بانک مرکزی و مدیران عامل بانک‌ها هم از بازار سرمایه حمایت کرده‌اند.

وی با اشاره به روند مطلوب بورس از زمان بازگشایی بازار سرمایه از اواخر اردیبهشت ماه تاکنون افزود: نهادهای مالی و فعالان بورس اعم از کارگزاری‌ها، سبدگردان‌ها و شرکتهای پذیرفته شده هم در این مدت اقدامات خوبی کردند و صورتهای مالی را منتشر کردند و سعی کردند تولید را به روند عادی برگردانند.

صیدی با ابراز امیدواری نسبت به اینکه بازار سرمایه در فصل گرما نیز رونق داشته باشد، اظهار داشت: هر ۴ بورس تهران، فرابورس، بورس کالا و بورس انرژی برنامه‌هایی برای رونق بخشی به بازار سرمایه دارند که یکی از آنها قوت گرفتن عرضه اولیه‌ها در بورس است؛ در این راستا لیست شرکت‌های آماده عرضه آماده شده و شرکت‌های بزرگ‌تر زودتر عرضه می‌شوند.

وی برنامه دیگر برای رشد بازار سرمایه در ماه‌های پیشرو را توسعه ابزارها برای کنترل ریسک و افزایش بازدهی و تشکیل سرمایه برشمرد و اظهار داشت: با پیگیری وزیر اقتصاد و حمایت رییس کل بانک مرکزی امروز نخستین مجوز صندوق درآمد ثابت ارزی رونمایی می‌شود؛ دو بانک ملت و ملی این صندوق‌ها را تشکیل داده‌اند که ابزار خوبی برای مدیریت بازار سرمایه و ارز است؛ همچنین اوراق امتیاز معدن با همکاری ایمیدرو در هفته آینده رونمایی می‌شود.

صیدی سومین رویکرد در ارتقای بازار سرمایه را بهبود حکمرانی شرکتی و ارتقای شرکتها دانست و گفت: سال گذشته نشست‌هایی با شرکت‌های بزرگ داشتیم که باعث رونق بازار شدند.

وی برنامه چهارم بورس را اجرای دستورالعمل برنامه سهام عدالت برشمرد که معاون اول رییس جمهور پیگیر اجرای آن است.

رییس سازمان بورس از معاون اول رییس جمهور خواست در تابستان امسال پایداری وضعیت انرژی بنگاه‌های بزرگ تولیدی در اولویت دولت باشد زیرا تداوم تولید در این بنگاه‌ها به سود بازار سرمایه است و سبب تقویت بخش واقعی اقتصاد و بازار سرمایه می‌شود.

صیدی با بیان اینکه برای شرکت‌های بورسی آسیب دیده از جنگ تحمیلی سوم نیز برنامه عملیاتی طراحی شده است، اظهار داشت: فعالان بازار این پرسش را دارند که شرکتها چه زمانی به روند تولید قبل از جنگ رمضان برمی‌گردند؟ اگر بازار سهام برنامه شفاف‌تری داشته باشد فعالان سریعتر می‌توانند تصمیم‌گیری کنند.

وی ادامه داد: درخواست سوم از معاون اول رییس جمهور تشویق شرکتهای بزرگ برای ورود به بورس است تا شرکت‌هایی مانند نفت و گاز مثل همتایان خود همچون آرامکو در بورس عرضه شوند.

صیدی همچنین خواستار تعیین تکلیف سهام عدالت شد و اظهار داشت: امیدواریم دستورالعمل سهام عدالت تابستان امسال اجرایی شود تا به سرنوشت خوبی برسد.

رویداد

جذب علاقه‌مندان به سرمایه‌گذاری ارزی در بورس

رضا عیوض‌لو، معاون نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به صدور موافقت اصولی با تاسیس صندوق‌های سرمایه‌گذاری در دارایی‌های با درآمد ثابت ارزی در بازار سرمایه، این اقدام را نقطه عطفی در توسعه ابزارهای مالی ارزی و گامی مهم در مسیر تعمیق بازار سرمایه ایران ارزیابی کرد. معاون نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار با تاکید بر اینکه آغاز به کار صندوق‌های ارزی، اقدامی هم‌سو با توسعه بازار سرمایه است که برای پاسخ‌گویی به نیازهای متنوع سرمایه‌گذاران و ایجاد بسترهای نوین تأمین مالی صورت گرفته، افزود: با شکل گیری صندوق‌های ارزی سرمایه‌گذاران می‌توانند از طریق یک ابزار رسمی، شفاف و تحت نظارت، در بازار ارز سرمایه‌گذاری کنند و از مزایای مدیریت حرفه‌ای دارایی‌ها و نظارت نهاد ناظر بهره‌مند شوند. او یکی از مهم‌ترین آثار تاسیس صندوق‌های ارزی را، توسعه بازار مالی ارزی و ایجاد بستری قانون‌مند برای جذب منابع ارزی ثانست و گفت: در بسیاری از موارد، بخشی از منابع ارزی اشخاص حقیقی و حقوقی به‌دلیل نبود ابزارهای مناسب سرمایه‌گذاری، به‌صورت غیرمولد نگه‌داری می‌شود، صندوق‌های سرمایه‌گذاری در دارایی‌های با درآمد ثابت ارزی می‌توانند این منابع را به سمت فعالیت‌های مولد اقتصادی هدایت و نقش بازار سرمایه را در تجهیز و تخصیص بهینه منابع تقویت کنند. عیوض‌لو با اشاره به تأثیر این ابزار بر ساماندهی بازار ارز توضیح داد: هرچه ابزارهای رسمی و تحت نظارت برای سرمایه‌گذاری ارزی توسعه یابند، انگیزه نگه‌داری ارز در بازارهای غیررسمی کاهش یافته و بخشی از تقاضا به سمت بازارهای مالی سازمان یافته هدایت می‌شود. این موضوع علاوه بر افزایش شفافیت، به شکل گیری بازارهای عمیق‌تر و کارآمدتر در حوزه دارایی‌های ارزی کمک خواهد کرد. او با اشاره به آثار اقتصادی تاسیس صندوق‌های ارزی گفت: توسعه ابزارهای ارزی در بازار سرمایه می‌تواند به جذب سرمایه‌های جدید، افزایش ظرفیت تأمین مالی و گسترش مشارکت سرمایه‌گذاران در فعالیت‌های اقتصادی منجر شود. صندوق‌های ارزی زمینه لازم برای طراحی و تاسیس سایر ابزارهای مالی ارزی را فراهم و به تکمیل زنجیره تامین مالی در اقتصاد ایران کمک می‌کنند. معاون نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار، شرکت‌های صادراتی و بنگاه‌های دارای درآمد ارزی را از مهم‌ترین ذی‌نفعان این اقدام دانست و گفت: توسعه صندوق‌های ارزی می‌تواند مسیرهای جدیدی برای تأمین مالی این شرکت‌ها ایجاد کند. از سوی دیگر، افزایش تقاضا برای دارایی‌ها و ابزارهای مبتنی بر درآمد ارزی، به بهبود دسترسی شرکت‌های ارزآور به منابع مالی و کاهش هزینه‌های تأمین مالی آنها کمک خواهد کرد.

اصلاح قوانین سفارش گذاری در بازار سهام

مدیر عملیات بازار سهام بورس تهران اعلام کرد: مطابق تبصره ۴ ماده ۲۳ از دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس تهران، از روز شنبه مورخ ششم تیر ۱۴۰۵ تغییرات در خصوص اصلاح بخشی از ریز ساختارهای معاملاتی در بازار سهام معاملات عادی و مرحله معاملات پایانی اعمال می‌شود. ناصر جعفری گفت: با توجه به ملاحظات فنی و اجرایی بورس تهران و درخواست فعالان بازار سرمایه، بورس تهران بر اساس مصوبه هیات‌مدیره، با هدف افزایش کارایی عملیاتی و تخصیصی بازار، بخشی از زیرساخت‌های مربوط به سفارش‌گذاری و معامله را تغییر داد. مدیر عملیات بازار سهام بورس تهران ادامه داد: بر این اساس، حداکثر حجم هر سفارش از ۴ طبقه به ۸ طبقه و حداقل تغییر قیمت نیز از ۲ طبقه به ۳ طبقه افزایش یافت. جعفری تاکید کرد: این تصمیم می‌تواند آثار مثبت متعددی بر روند معاملات داشته باشد. از جمله نتایج قابل توجه آن می‌توان به کاهش اثر بازاری (market impact) سفارش‌های با ارزش بالا بر تابلوی معاملات، تسهیل انجام معاملات در سهام با قیمت‌های پایین و نیز کاهش اثرات ناشی از اشتباهات معاملاتی در سهام با قیمت‌های بالا اشاره کرد. او افزود: از سوی دیگر، کارایی تخصیصی بازار با توجه به بهبود و منصفانه‌تر شدن طبقات حجمی سهام بر اساس دامنه قیمتی آنها، افزایش خواهد یافت.

واگذاری املاک مازاد خساپا

شیخ‌زاده مدیرعامل سایپا در نشستی که در بورس تهران برگزار شد، گفت: با بررسی برنامه‌های سال جاری، متأسفانه با سه بحران جدی مواجه شدیم که ناشی از تصمیمات و رویه‌های سال‌های قبل بود. نخستین بحران، مربوط به چک‌های خرید دینی بود که در سال‌های گذشته با ارزشی بالغ بر ۶۰ همت صادر شده و موعد پرداخت تمامی آنها در سال ۱۴۰۴ فرا می‌رسید. این رقم بیش از چهار برابر ظرفیت واقعی بازپرداخت شرکت بود. وی در تشریح دومین بحران گفت: موضوع دوم، انباشت بدهی‌های معوق بانکی به بیش از ۳۰ همت بود. بدیهی است که ادامه فعالیت شرکت‌های بزرگی همچون سایپا، بدون همراهی موثر نظام بانکی بسیار دشوار است؛ متأسفانه این همراهی در سال‌های قبل محقق نشده بود. شیخ‌زاده سومین و بزرگ‌ترین چالش را مربوط به تعهدات فروش مازاد بر تولید دانست و افزود: در طرح سامانه یکپارچه فروش خودرو در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲، مجموعاً تعهد تحویل یک میلیون و ۱۱۳ هزار دستگاه خودرو ایجاد شد که می‌بایست تا پایان سال ۱۴۰۳ تحویل مشتریان می‌گردید. شیخ‌زاده در ادامه به اصلاح ساختار و کوچک‌سازی سازمانی اشاره کرد و افزود: با اتخاذ سیاست انقباضی، شرکت‌های تابعه را تعیین تکلیف کرده و نزدیک به ۵۰ عضو هیات‌مدیره را در شرکت‌های گروه کاهش دادیم. همچنین واحدهای سازمانی زائد را حذف کردیم تا ساختار چابک‌تر شود. وی در خصوص تأمین نقدینگی گفت: برای جبران کسری نقدینگی، بخشی از اموال و دارایی‌های مازاد (به‌ویژه زمین‌ها) را واگذار کردیم که نزدیک به ۱۰ همت (۱۰ هزار میلیارد تومان) منابع بدون بهره به شرکت تزریق و به سرمایه در گردش تبدیل شد.» وی با اشاره به مدیریت نیروی انسانی تصریح کرد: تعداد نیروی انسانی شرکت از حدود ۵۰ هزار نفر به زیر ۴۵ هزار نفر کاهش یافت. تأکید می‌کنم این کاهش از طریق تعدیل نیرو نبود، بلکه با برنامه‌ریزی دقیق، صرفاً از پذیرش نیروی جدید خودداری کردیم و با خروج طبیعی (بازنشستگی) همراه بود. وی در پایان یکی از ارزشمندترین اقدامات را قرار گرفتن کاهش بهای تمام شده در دستور کار دانست و خاطرنشان کرد: برنامه‌ریزی برای کاهش ۱۵ همتی بهای تمام‌شده صورت گرفت که بخش قابل توجهی از آن محقق شده است. کاهش هزینه، راهکاری اساسی برای افزایش رقابت‌پذیری و پاسخ به مطالبه عمومی در مورد قیمت تمام‌شده خودروهاست.

اخبار

آیا اتفاقات سال ۹۹ در بورس تکرار می‌شود؟

نبض بورس | پس از رشدهای پی در پی شاخص‌های بازار سرمایه برخی از سرمایه‌گذاران این ترس و نگرانی را دارند که مجدد سناریوی ریزشی سال ۹۹ در بورس تکرار شود. جواد فلاحیان، کارشناس بازار سرمایه در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه آیا سال ۹۹ دوباره در بورس تکرار می‌شود، گفت: برای پاسخ به این پرسش باید توجه داشت که شرایط فعلی بازار با وضعیت سال ۱۳۹۹ تفاوت‌های قابل توجهی دارد. در سال ۱۳۹۹ اکثر سهام‌ها حداقل بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ درصد رشد را تجربه کردند، در حالی که در شرایط فعلی و با توجه به ریزش‌هایی که طی سال‌های اخیر در بازار رخ داده است، رشد میانگین بازار حدود ۴۰ تا ۵۰ درصد بوده است. این کارشناس بازار سرمایه ادامه داد: در سال ۱۳۹۹ ارزش دلاری بازار سرمایه حدود ۴۰۰ میلیارد دلار برآورد می‌شد، اما در حال حاضر که در حال گفت‌وگو هستیم، ارزش دلاری بازار به حدود ۱۱۰ میلیارد دلار رسیده است که نشان‌دهنده تفاوت قابل توجه میان این دو دوره است. وی اظهار کرد: در سال‌های اخیر ابزارهای مالی متعددی وارد بازار شده‌اند؛ از جمله انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری در صنایع مختلف. این صندوق‌ها باعث افزایش تنوع در روش‌های سرمایه‌گذاری شده‌اند و با توجه به منابع مالی قابل توجهی که جذب کرده‌اند، نقش مهمی در قدرت و جهت‌دهی بازار پیدا کرده‌اند. در حالی که در سال ۱۳۹۹ چنین ابزارهایی به این گستردگی در بازار وجود نداشت. این کارشناس بازار سرمایه تاکید کرد: ابزارهای پوشش ریسک نیز در سال‌های اخیر توسعه یافته‌اند. برای مثال قراردادهای اختیار معامله یا آپشن اکنون به عنوان یکی از ابزارهای مهم مدیریت و پوشش ریسک در بازار شناخته می‌شوند و می‌توانند در شرایطی مشابه آنچه در سال ۱۳۹۹ رخ داد، نقش قابل توجهی در مدیریت نوسانات بازار ایفا کنند. فلاحیان در نهایت گفت: بنابراین اگر بخواهیم بازار فعلی را با شرایط سال ۱۳۹۹ مقایسه کنیم، باید توجه داشته باشیم که این دو دوره از نظر رشد قیمت‌ها، ارزش دلاری بازار و همچنین تنوع ابزارهای مالی تفاوت‌های اساسی دارند و به همین دلیل مقایسه مستقیم آنها چندان دقیق نخواهد بود.

چرا وام ۲۰۰ میلیونی بورس پرداخت نمی‌شود؟

پس از بازگشایی بازار سهام، یکی از مهم‌ترین طرح‌های حمایتی برای سهامداران، اعطای وام ۲۰۰ میلیون تومانی با توثیق سهام بود. در این طرح قرار بود سهامداران بتوانند بدون نیاز به ضامن و تنها با وثیقه قرار دادن پرتفوی بورسی خود، تسهیلات بانکی دریافت کنند. در ابتدای اجرای طرح، این تصور وجود داشت که تمامی سهامداران امکان بهره‌مندی از این تسهیلات را خواهند داشت؛ اما با اعلام شرایط جدید، دامنه مشمولان محدودتر شد پس از پالایش متقاضیان، برای برخی سهامداران پیامکی ارسال شد که در آن از افراد خواسته شده بود منتظر تماس یا پیامک بانک عامل باشند. در زمان معرفی طرح اعلام شده بود که فرآیند بررسی و پرداخت وام حداکثر ظرف ۶ روز کاری انجام خواهد شد. همچنین شنیده‌ها حاکی از آن بود که پرداخت تسهیلات از روز ۹ خرداد ۱۴۰۵ آغاز می‌شود، اما بررسی‌های نبض بورس نشان می‌دهد که همچنان خبری از پرداخت وام توسط بانک‌ها نیست. به بیان ساده‌تر بخش عمده‌ای متقاضیان همچنان نتوانسته‌اند وام خود را دریافت کنند، پیگیری‌ها نشان می‌دهد که علت این موضوع به نبود بودجه در بانک‌های عامل بازمی‌گردد. مساله اصلی اینجاست که عدم تحقق وعده‌ها می‌توانند اعتماد را به مرور از بورسی فراری دهد، خروج اعتماد مساوی است با خروج نقدینگی از بازار سهام. فردین آقابزرگی، کارشناس بازار سرمایه گفت: توثیق سهام برای دریافت تسهیلات و اعتبار به عنوان یکی از بسته‌های حمایتی بازار سرمایه مطرح شد، اما اینکه چرا هنوز به مرحله اجرا نرسیده می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشد؛ از جمله پیچیدگی‌های سازوکار اجرایی یا سایر موانع. این کارشناس بازار سرمایه بازار تاکید کرد: وقتی یک مشوق یا بسته حمایتی معرفی می‌شود، اما در عمل اجرا نمی‌شود یا با ابهامات اجرایی همراه است، اثرات نامطلوبی برای بازار به همراه دارد. چنین اتفاقی می‌تواند اعتماد فعالان بازار را کاهش دهد. وی اظهار کرد: اگر تجربه‌های قبلی ناموفق باشد، حتی در صورتی که در آینده بسته‌های حمایتی بسیار دقیق و قابل اجرا هم طراحی شود، ممکن است بازار واکنش مثبتی نشان ندهد. در واقع سابقه اجرایی ناموفق باعث می‌شود سرمایه‌گذاران نسبت به چنین وعده‌هایی بی‌اعتماد شوند. آقابزرگی ادامه داد: حتی در برخی مواقع ممکن است اثر معکوس داشته باشد و نوعی نگرانی در بازار ایجاد کند؛ به گونه‌ای که فعالان بازار تصور کنند شاید خبر یا اتفاق منفی در راه است که چنین بسته‌هایی مطرح شده‌اند. وی افزود: درست مانند زمانی که یک شرکت اعلام می‌کند اطلاعات مهمی را افشا خواهد کرد یا وعده‌ای درباره عملکرد آینده می‌دهد، اما در نهایت آن موضوع محقق نمی‌شود. در چنین شرایطی اعتماد سهامداران آسیب می‌بیند و اثر منفی آن برای مدتی در بازار باقی می‌ماند.

رونمایی از نسل جدید قراردادهای آتی بزودی در بورس کالا

مدیر بازار مشتقه و ابزارهای نوین مالی بورس کالای ایران از راه‌اندازی قراردادهای آتی شمش طلا، شمش نقره و مس کاتد با سازوکار جدید در روزهای آینده خبر داد. رحمان آراسته گفت: قراردادهای آتی این ۳ دارایی با اعمال تغییراتی در ساختار معاملات، از جمله کاهش اندازه قرارداد، افزایش دامنه نوسان قیمت از ۵ درصد به ۱۰ درصد و تعریف سررسیدهای کوتاه‌مدت، بزودی راه‌اندازی خواهد شد. او افزود: در مدل جدید، اندازه هر قرارداد معادل یک گواهی سپرده خواهد بود؛ به این ترتیب هر قرارداد آتی شمش طلا معادل ۱۰۰ سوت، شمش نقره معادل یک گرم و مس کاتد معادل یک کیلوگرم خواهد بود. آراسته ادامه داد: با توجه به درخواست فعالان بازار، یکسان‌سازی دامنه نوسان قیمت قراردادهای آتی با دارایی پایه و ایجاد سررسیدهای کوتاه‌مدت در دستور کار قرار گرفته است تا علاوه بر افزایش کارایی بازار، امکان استفاده از ظرفیت اختلاف قیمت میان سررسیدها نیز فراهم شود.